

prima instanță - L. Pruteanu
instanța de apel - Iu. Cimpoi, N. Cernat, N. Craiu

ÎNCHEIERE

10 iunie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:
Președintele completului,
judecătorul
Judecători

Svetlana Filincova
Maria Ghervas
Dumitru Mardari

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Întreprinderea de Stat "Aeroportul Internațional Chișinău" împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova, intervenienți accesorii Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești și Banca Comercială "Investprivatbank" Societate pe Acțiuni cu privire la încasarea sumei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2015, prin care a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și menținută hotărîrea Judecătoriei Buiucani municipiul Chișinău din 22 septembrie 2014.

c o n s t a t ă

La 02 septembrie 2013, ÎS "Aeroportul Internațional Chișinău" a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la încasarea sumei.

În motivarea acțiunii, ÎS "Aeroportul Internațional Chișinău" a indicat că prin hotărîrea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 28 iunie 2004, s-a dispus încasarea de la ÎS "Aeroportul Internațional Chișinău" în beneficiul ÎCS "RED Union Fenosa" SA a datoriei în sumă de 57281,89 lei, penalități în mărime de 5623,30 lei și taxa de stat în mărime de 1886,85 lei.

Ca urmare, de către Judecătoria Economică de Circumscripție, la 26 octombrie 2004 a fost eliberat titlul executoriu.

Hotărîrea în cauză a fost contestată la Curtea de Apel Economică, însă cererea de apel a fost respinsă.

În temeiul titlului executoriu menționat, ÎS "Aeroportul Internațional Chișinău" în baza dispoziției de plată nr. 1361 din 19 iunie 2007, a transferat pe contul de decontare a

direcției de executare a deciziilor judecătorești Botanica suma de 78940,39 lei, dintre care 57217,89 lei – datoria, 2811,65 lei – penalitatea și 18856,85 lei – taxa de stat.

La fel a menționat că în titlul executoriu taxa de stat a fost indicată greșit și anume mărimea acestei a fost de 1886,85 lei, în timp ce în titlul executoriu a fost indicată suma de 18856,85 lei, ceea ce cu 16970 lei depășește suma care urma a fi achitată în conformitate cu Legea taxei de stat.

Ulterior, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 24 martie 2005, decizia Curții de Apel Economice din 26 octombrie 2004 și hotărârea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 28 iunie 2004 au fost casate, cauza fiind restituită spre rejudecare la Judecătoria Economică de Circumscripție.

Astfel, la 19 iunie 2008 ÎS "Aeroportul Internațional Chișinău" s-a adresat direcției pentru executarea deciziilor judecătorești Botanica cu solicitarea privind returnarea sumei menționate, deoarece decizia definitivă pe cauza dată nu a fost adoptată.

Însă, la 14 ianuarie 2009 a fost expediat răspunsul, prin care ÎS "Aeroportul Internațional Chișinău" a fost informat despre faptul că suma de 78940,39 lei se va afla la contul de decontare a direcției pentru executarea deciziilor judecătorești Botanica pînă la emiterea deciziei definitive pe cauza dată.

De asemenea, relatează că la 27 aprilie 2011, de către ÎS "Aeroportul Internațional Chișinău" a fost primită încheierea executorului judecătoresc Liliana Bogdan cu privire la intentarea procedurii de executare din 20 aprilie 2011, prin care s-a dispus primirea spre executare a documentului executoriu și intentată procedura de executare, ÎS "Aeroportul Internațional Chișinău" fiind obligat să execute cerințele privind achitarea datoriei debitoare în mărime de 64782,04 lei în beneficiul ÎCS "RED Union Fenosa" SA, cu depunerea mijloacelor bănești la contul curent special al biroului executorului judecătoresc Liliana Bogdan. Totodată, s-a dispus aplicarea sechestrului pe suma de 64782,04 lei din contul ce-l deține ÎS "Aeroportul Internațional Chișinău" la BC "Victoriabank" SA.

Ca urmare, la 28 aprilie 2011, în adresa executorului judecătoresc Liliana Bogdan, prin intermediul poștei electronice a fost expediată scrisoarea, care confirmă că datoria vizată se găsește pe contul de decontare al Biroului de executare a deciziilor judecătorești Botanica, iar prin intermediul telefonului au fost date toate explicațiile respective pe faptele menționate.

Astfel, menționează că la situația din 13 iunie 2013, suma vizată din partea Direcției de executare a deciziilor judecătorești Botanica nu a fost restituită pe contul de decontare al ÎS "Aeroportul Internațional Chișinău", din care considerente a depus la Judecătoria Strășeni cererea, prin care a solicitat anularea încheierii executorului judecătoresc Liliana Bogdan privind intentarea procedurii de executare din 20 aprilie 2011.

În baza hotărîrii Judecătoriei Strășeni din 11 noiembrie 2011, cererea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 28 februarie 2012, a fost admis recursul declarat de ÎS "Aeroportul Internațional Chișinău", casată hotărîrea Judecătoriei Strășeni din 11 noiembrie 2011, cauza fiind restituită spre rejudecare în prima instanță.

Prin hotărîrea Judecătorei Strășeni din 05 iunie 2012, cererea a fost respinsă, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 08 noiembrie 2012, recursul a fost respins și menținută hotărîrea Judecătorei Strășeni din 05 iunie 2012.

Ca urmare, în baza titlului executoriu din 28 octombrie 2009, executorul judecătoresc Liliana Bogdan, a încasat din contul bancar al ÎS "Aeroportul Internațional Chișinău" suma de 64782,04 lei, fapt ce se confirmă prin dispoziția de plată nr. 56 din 21 februarie 2013.

Totodată, reiterează că la 27 februarie 2013, executorul judecătoresc Liliana Bogdan a emis încheierea privind încasarea cheltuielilor de executare, prin care a dispus încasarea de la ÎS "Aeroportul Internațional Chișinău" cheltuieli de executare în mărime de 6603,50 lei, dintre care onorariu în mărime de 6478,20 lei, taxe și speze în mărime de 125,30 lei, achitate în baza dispozițiilor de plată nr. 327 și nr. 328 din 11 martie 2013.

La 15 august 2013 în adresa Ministerului Finanțelor și Ministerului Justiției a fost expediată reclamația cu solicitarea de a transfera suma de 85543,89 lei pe contul de decontare a ÎS "Aeroportul Internațional Chișinău", însă aceasta a fost respinsă.

Astfel, invocă faptul că din contul ÎS "Aeroportul Internațional Chișinău" de două ori a fost încasată una și aceeași datorie pe una și aceeași cauză civilă, destinată ÎCS "RED Union Fenosa" SA, prima încasare a datoriei a avut loc în baza dispoziției de plată nr. 1361 din 19 iunie 2007 în sumă de 78940,39 lei (conform titlului executoriu din 26 octombrie 2004), iar a doua încasare a avut loc în baza dispoziției de plată nr. 56 din 21 februarie 2013 în sumă de 64782,04 lei (conform titlului executoriu din 28 octombrie 2009).

Totodată, menționează că prin răspunsul din 03 august 2011, Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești a informat ÎS "Aeroportul Internațional Chișinău" că prin scrisoarea din 20 februarie 2009, Judecătoria Economică de Circumscripție a solicitat retragerea documentului executoriu din motiv că prin decizia Curții Supreme de Justiție din 24 martie 2005, hotărîrea instanței din 28 iunie 2004 a fost casată, astfel dosarul de executare a fost încetat.

Avînd în vedere că suma de 78940,39 lei pînă în prezent se află la contul de depozit al Oficiului de Executare Botanica, deschis la BC "Investprivatbank" SA, care se află în proces de lichidare și respectiv nu poate fi restituită, consideră că suma în cauză urmează a fi încasată de la Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

De asemenea, consideră că suma de 6603,50 lei (cheltuieli de judecată) la fel urmează a fi încasată din contul Ministerului Finanțelor, deoarece încasarea repetată a datoriei pe aceeași cauză a avut loc datorită acțiunilor incorecte ale executorilor judecătorești.

ÎS "Aeroportul Internațional Chișinău" solicită încasarea de la Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Ministerul Justiției al Republicii Moldova a sumelor de 78940,30 lei, 6603,50 lei și a cheltuielilor de judecată în mărime de 2566,31 lei.

Prin încheierea Judecătorei Rîșcani municipiul Chișinău din 15 ianuarie 2014, au fost introduși în proces în calitate de intervenienți accesorii Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești și BC "Investprivatbank" SA (f.d. 66).

La 17 mai 2014, ÎS "Aeroportul Internațional Chișinău" a depus cerere de

concretizare a cerințelor, invocând că nu are pretenții față de Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova, iar deoarece în prezent ÎS "Aeroportul Internațional Chișinău" are pretenții doar față de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, solicită să fie strămutată cauza în instanța de la sediul pîrîtului conform competenței (f.d. 85).

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani municipiul Chișinău, pricina a fost strămutată la Judecătoria Buiucani municipiul Chișinău, după competență jurisdicțională (f.d. 89).

La 15 septembrie 2014, ÎS "Aeroportul Internațional Chișinău" a depus cerere de concretizare a cerințelor, solicitînd renunțarea de la acțiuni în partea ce ține de încasarea sumelor de 78940,39 lei, 6603,50 lei și taxei de stat în mărime de 2566,31 lei din contul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova, încasarea de la Ministerul Justiției al Republicii Moldova a sumelor de 78940,39 lei, 6603,50 lei și taxei de stat în mărime de 2566,31 lei (f.d. 114-117).

Prin hotărîrea Judecătoriei Buiucani municipiul Chișinău din 22 septembrie 2014, acțiunea a fost admisă parțial.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova în beneficiul ÎS "Aeroportul Internațional Chișinău" suma de 78940,39 lei, și taxa de stat în mărime de 2566,31 lei, în total 81506,67 lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 22 ianuarie 2015, a fost respins apelul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și menținută hotărîrea Judecătoriei Buiucani municipiul Chișinău din 22 septembrie 2014.

La 10 aprilie 2015, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărîrii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărîri, prin care acțiunea să fie respinsă integral.

Recurentul Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în motivarea recursului a menționat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, precum și a apreciat arbitrar poziția participanților la proces și a probelor anexate la materialele cauzei.

Astfel, a menționat că instanța de apel nu a luat în considerație argumentul invocat ca probă pertinentă și concludentă cu referire la faptul că Ministerul Justiției nu a fost desemnat în calitate de succesor în drepturi și obligațiuni a Departamentului de Executare. Însă instanța de apel nu a luat în considerație faptul că ÎS "Aeroportul Internațional Chișinău" nu a înaintat careva cerere sau demers privind înlocuirea părții cu succesorul în drepturi, iar instanța nu a emis în acest sens o încheiere privind admiterea succesorului în drepturi și obligații al oficiului de Executare Botanică municipiul Chișinău. Or, existența unui contract de cesiune nu poate substitui prin sine procedura judiciară de înlocuire a părții cu succesorul în drepturi, procedură care este obligatorie și prevăzută de legislația în vigoare.

La fel a relatat că instanța de apel nu a dat apreciere corespunzătoare probelor anexate la materialele cauzei și anume acelui aspect că în temeiul contractului de cesiune (nr. 60/1 din 27 decembrie 2011) în legătură cu încetarea activității Departamentului de executare, Ministerul Justiției al Republicii Moldova nu a preluat de facto mijloacele bănești, care constituie creanța formată în urma depunerii mijloacelor

bănești în rezultatul executării documentelor executorii de către Oficiul de executare Botanica municipiul Chișinău aflate la contul depozitar al BC "Investprivatbank" SA, dar a preluat soldul acestor mijloace bănești.

Referitor la pretenția privind încasarea cheltuielilor de judecată, consideră că instanța de apel nu a luat în considerație prevederile art. 94 al. (1) CPC, astfel neîntemeiat a menținut hotărârea primei instanțe în acest capăt de acțiune. Iar în cazul în care acțiunea a fost admisă parțial, instanța urma să dispună compensarea cheltuielilor de judecată proporțional părții admise din pretenții.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) și (3) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele cauzei rezultă că copia deciziei instanței de apel din 22 ianuarie 2015, a fost recepționată de Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 13 februarie 2015 (f.d. 176).

Astfel, recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4) CPC, or recurentul nu a invocat nici un temei care ar indica la ilegalitatea deciziei instanței de apel, ci a formulat critici ce se axează asupra fondului cauzei.

Prin urmare, argumentele recursului nu indică la încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. art. 432, alin.(2), (3) și (4) CPC.

Conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, accesul la un tribunal în aspectul art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale cuprinde și condițiile în care poate fi atacată o hotărâre a unor instanțe de fond (*Guerin versus Franța*).

Totodată, acest drept nu este absolut, iar marja de apreciere aparține statului. Cu referire la caz, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că dreptul recurentului de acces la un tribunal în aspectul art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale nu este afectat.

Astfel, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova ca inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a), art. 440 CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Ministerul Justiției al Republicii Moldova se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecători

Maria Ghervas

Dumitru Mardari